

cijo, zoper katero bi bil ves naš napor brez uspešen. Torej pozor!

Mokraški shod v Celju.

Iz celjske okolice.

Dne 15. avgusta so priredili mokrači (socijalni demokratje) ljudski shod na »Jarmenčah« zunaj Celja. Govoril je najprej, namesto obljubljenega Resel-a, ki ga pa ni bilo, neki drug Gradčan po nemški o raznih rečeh, katerih različne stranke v državnem zboru niso zvršile — kako so socijalni demokratje sami to prikazrili, o tem je seveda modro molčal. Posebno se je jezil, da »klerikalci« hočejo šestletno šolovanje in da hočejo »v neumnosti pridržati ljud, da bi tem lažje sami gospodovali!«. Potem je sodrug Kristan z drugimi besedami isto ponavljal po slovenski. Jako rečno se je izražal, da mokrači zahtevajo vsem narodom jednake pravice — a nikakor ne naredbenim potem — pikro je omenjal, kako nasproten je Slovencem grof Badeni, kako nam je vzel slovensko spodnjo gimnazijo v Celju, kako smo Slovenci preskronjeni in preponižni: »če nas udari na jedno lice, pomolimo mu še drugo« — človek bi mislil, da bode končal s tem, da nas bode oduševljal za odločno borbo zoper vladu in za svoje pravice. Toda razum obrača, Kristan pa obrne: kar na mah je spremenil zmisel in nezmiselno končal, nasprotno celemu govoru: »Mi socijalni demokratje se pa nič ne mešamo v te narodne boje«. Človek, ki misle poslušal, bi iz kože skočil o takem nelogičnem skoku. Pa za mokrače je vse dobro, menil je krasni g. Kristan, in res, on dobro pozna svoje ljudi.

Vse bi bilo prav po volji šlo slavnim »ljudoretiteljem«, če bi ne bilo tistega presnetega teharskega kaplana na zboru. Toda prišel je, da bi jim izkalil nekoliko brezmiselnost soglasje. Ko si je bil med govoroma zapisoval nekatere bolj »debele«, gledali so ga že mnogi jako strupeno. Hoteli so prepisati njegove zapiske, da bi videli, kako modrost si zabeleži. To jim je radovoljno pripustil, pa niso znali, ker je zaznamoval tesnopisno in kratko. Namerjali so mu potem vzeti listek iz rok; a ni šlo, ker je bilo tudi precej poštenjakov med zborovalci. Zatem so godrnjali, naj se nikar ne pridržne govoriti. A ker ni vse nič pomagalo, prišel je eden »večjih« in ga pregovarjal. Zastonj! Ker se pa moči teme luči boje bolj, kakor netopir svetlega solnca, izkušali so mu zamašiti usta na drug način. Ko je bil namreč dogovoril Kristan, vstal je predsednik shoda in zaključeval zborovanje. Ker se pa g. kaplan Kržišnik ni hotel ugnati v kozji rog, ampak se je hitro, predno je še mogel to do konca izreči, oglasil za besedo, bili so prisiljeni, ustreči mu. Komaj je izustil dve, tri besede, že se prične prepir: ali naj govori slovenski ali nemški. Nekateri so zahtevali to, drugi ono. Utolazil jih je s tem, da je odgovarjal nemškemu govorniku v njegovem jeziku, slovenskemu pa slovenski. Videlo se je pa hitro, kako so naščuvani: hrumeli so in motili ga tako, da je moral večkrat vsklicati njih poštenost in vprašati: »Ali imam med delavci svobodno besedo?«, kar jih je vselej za nekaj časa pomirilo. Kazal jim je posebno, kako brezumno je, če nam očitajo, da smo za šestletno šolovanje; kako nezmiselnost je, če lažejo, da hočemo ljud obdržati v nevednosti; kako neresnično je, če sanjarijo, da smo mi za kapitalizem ali celo »steber kapitalizma«. (To je tudi Kristan kesneje, oporekši sam sebi, nekoliko preklical.) Potem je začel govoriti o tem, kako se socijalno-demokraški poslanci premalo menijo za gmotno stanje delavcev, kar je vendar najmenitnejše zanje, in našteval razne potrebne preosnove v tem oziru.

In prav tukaj, ko so se čule resne, dobrovoljne besede za vzboljšanje delavstva, zagnali so ubogi naščuvani mokrači hrumen hrup, žvižgali in brlzigali, kakor pač oni dobro to znajo. »Če mi ne pustite svobodne besede, zakličite jim govornik, dokazano bode s tem več, kakor če bi jaz cele ure govoril«. Voditelji, ki so ga že prej opominjali vsak trenutek, da naj hitro konča — in vendar je govoril prav kratko in omenjal samo najmenitnejše, ker je videl in vedel, da jih resnica v oči kolje in mu ne bodo privoščili dosti časa — voditelji mu sedaj rekó, naj neha. »Ne pustite mi govoriti, ker se me bojite, ker se bojite resnice,« odvrne jim on. To jih je vendar zbadlo in razgrajače je Kristan sam precej oštel; a govorniku so dali še milostni obrok: pet minut, da dovrši. Med mnogim odobravanjem je on res kratko končal in predlagal nekatere resolucije v preosnovo delavskega stanja. Voditelji jih niso hoteli dati na glasovanje iz »formalnih«, a ničih razlogov. Pravi vzrok je bil pa ta, ker se bojé, da ne bi zapeklani ljud zvedel in spoznal, kako so duhovniki res pravi njegovi prijatelji. Zinili so še nekateri mokraški velikaši raznokatere boso, katerej se je g. Kržišnik z odra srčno smejal in vsaj s kretanjem kazal ljudem, kako malomumna da je, ko mu govoriti niso več pustili. Zanimivo posebno je to, kako je Kristan končal: »Mi nečemo preosnov, mi smo prekucnihi, mi hočemo prekucijo«.

Videlo se je očitno in jasno, kako se mokrači bojé resnice, in to bode gotovo dobro vplivalo na vse, kateri še niso cele svoje pameti dali svojim »voditeljem« — prav za prav: kvariteljem — v oskrb. Nekateri duševni siromaški bodo morebiti mislili, ker niso dali protivniku proste besede, da so zmagali oni s svojim vreščanjem. Toda s kričanjem izkuša zmagati samo tisti, kdor z umom in razumom zmagati ne more. Kako se že glasi tista basen o mravlji in cvrčku (grilčku)?

„Kak je že zelena trava“,
Pridna mravlja cvrčku reče.
Pritrditi cvrček neče:
„Ni zelena, nego rjava“.
„Glej no, stvarca svojeglava“,
Sam glej, da je res zelena“ ...
„Ni ne, trava je rumena“,
Ce že nečeš, da je rjava“.
„Glej no ...“

Toda cvrček hud
Kolikor more zacvrči,
Nje besede prevrešči.
Mravlja vidi, kak ves trud
Bil bi tukaj brez uspeha,
Torej modro raj odneha,
Mirno hrbet mu obrne,
Tiho mně domov se vrne:
„Cvrči norec, kolikor hočeš,
Istine ne precvrkóčeš“.

Toda cvrček svojeglavno,
Kar cvrči sam sebi v slavo,
Na vso moč brumi, vrešči:
„Mravlja, zmagali smo mi“.

Cerkvene zadeve.

Štiridesetletnica duhovništva vlč. gosp. dekana Jožefa Fleka v Jarenini.

Dne 30. julija je bilo preteklo 40 let, odkar so bili naš splošno priljubljeni in goreči velč. g. dekan od nepozabnega škofa Slomškega pri Sv. Andražu v Lavantinski dolini posvečeni v duhovnika. Prav na tistem so svojo štiridesetletnico obhajali v cerkvi v nedeljo dne 1. avgusta in nam v ganljivi pridigi razložili, kako jih je vsaki čas Bog spremljal s svojo milostjo in pomočjo na vseh potih življenja in koliko hvalo so mu zato dolžni. Popoldne pa so blagoslovili na svojem posestvu v Vukovskem vrhu nov križ, ki so ga dali postaviti v spomin svoje štiridesetletnice, in so tamkaj mnogoštevilne navzoče razveselili s prelepim nagovorom.

Skupaj s svojimi sedmerimi še živimi sošolci pa so ta znameniti praznik obhajali dne 5. avgusta v Dobrli